

«Brieven van Paulus»

Onregelmatig verschijnend informatieblad van de
heemkundekring "Paulus van Daesdonck".

Redactie: Craenlaer 18

2e jaargang, nr. **10**

Nieuw-Ginneken, de 10e dag van de lentemaand 1977.

Geachte leden,

Gaarne Uw aandacht voor onze 10e brief.

A. 10 keer Brieven van Paulus.

Voor de tiende maal vragen we Uw aandacht voor de "Brieven van Paulus". Als een grapje zijn we ruim een jaar geleden hiermee begonnen. Het werd een succes ! Tien keer hebben we onze heemkundige berichtjes voor U neergeschreven.

We vonden het ook leuk van het Stedelijk Museum te Breda een verzoek te krijgen voor een volledige set, ruilverkeer aan te gaan met het blad "De Klopkei" van de heemkundekring te Waalwijk en positieve reacties te ontvangen van het gemeentearchief Nieuw-Ginneken, de Stichting "Brabants Heem" en vooral van onze 150 leden. We hopen er mee door te gaan.

Reageert U gerust, vertel 'ns kleine wetenswaardigheden over onze gemeente. Kent U een oud liedje of een oud versje, weet U nog iets over het oude Bavel, Galder, Strijbeek of Ulvenhout te vertellen ? Zet 't op papier en stuur het naar de redactie ! En bewaart U de Brieven goed ? Het wordt een waardevolle collectie.

B. Leer ze mij kennen de Brabanders.

Op 28 maart a.s. vertelt de bekende Brabander Jan Naaykens over de Brabanders. Jan Naaykens, Brabander in hart en nieren, hoofd van de school te Hilvarenbeek, bekend om het Brabants Halfuur in de vijftiger jaren (KRO-radio), mede-organisator van de Groot-Kempische Cultuurdagen en schrijver van vele toneelstukken en wagenspelen zal U een prettige avond bezorgen over Uw en zijn Brabant.

Een jaar geleden, bij de opening van de Pekhoeve, zag U zijn wagenspel.

Hij vertelt U nu over de "Contente mens" en "Bonte Mensen" en over een vitaal Brabant, dat ons alle na aan 't hart ligt.

In zijn gelijknamige boek zegt hij op de laatste pagina: Er heerst hier (in Brabant) een leefklimaat, er is een natuurlijke ruimte, die het gemakkelijker maken te wonen, werken en ademen. Kortom: te leven.

Hij eindigt met een gedicht van Harriet Laurey, waarvan twee regels genoeg zeggen:

"Op weg naar Brabant wordt de wereld warmer, inniger leven doet zich aan mij voor."

en "En nergens ligt een glimlacht zo gereed als waar de wereld land van Brabant heet"
28 maart - Jan Naaykens - Pekhoeve - 20.30 uur. Wij verwachten U allen !

C. "Van adellijke Stiftdames en Vrome begijntjes".

Bomvol zat Hotel De Brouwers te Bavel op 28 februari toen drs.W.Knippenberg zijn bovengenoemde causerie kwam houden. Anderhalf uur boeide hij de bijna honderd aanwezigen met zijn schitterende dia's over Thorn en andere oude kloosters (voor de pauze) en vele, vooral Belgische, begijnhoven (na de pauze).

Het geheel werd gelardeerd met een boeiend verhaal en leuke anekdotes, die getuigden van een grote kennis van zaken.

De leden, die deze avond gemist hebben, moeten daar zeker spijt van hebben. Ook dhr. Knippenberg was erg enthousiast over zo'n ruim en aandachtig gehoor, dat hem de opmerking ontlokte dat hij "nog wel 'ns terug wilde komen". We zien met belangstelling naar zijn volgende causerie uit.

D. Molen "De Korenbloem" te Ulvenhout (2).

Zoals we reeds suggereerden in onze vorige brieven, zal begin mei de molen te Ulvenhout feestelijk in bedrijf worden gesteld. Ook de heemkundekring zal aan die festiviteiten deelnemen door een tentoonstelling én lezing over de molen in de molen. Als alles volgens plan verloopt op 6 mei a.s. We houden U op de hoogte.

E. Broeder Hilarion Mathijssen (2).

Via mevrouw Martens-Aarts te Ulvenhout kregen we van de abdij der Trappisten te Westmalle twee foto's van BR. Hilarion Mathijssen, waarover we schreven in Brieven nr. 8, alsmede de fotocopie van zijn paspoort en z'n bidprentje. Ook een copie van het bidprentje van zijn vriend Kees van Hooijdonk. Het archief van de Abdij deed er bovendien een brief bij met vele interessante gegevens. Onze dank aan de fam. Martens én aan de Abdij Westmalle.

F. Collectie Paulus van Daesdonck (8).

Behalve de interessante gegevens over Broeder Hilarion (zie E) kreeg de Kring de afgelopen weken via de heer Aarts van de heer J. Geerts te Bavel een kolennota uit 1935 (15 mud voor f 11,85 !), een rentekaart uit 1935 en een "Dagblad van Noordbrabant" van zaterdag 30 september 1944. Het was een van de laatste nummers van de krant, die na de bevrijding op 28 oktober 1944 als "Dagblad De Stem" terugkwam. In deze Brieven is een fotocopie op ware grootte afgedrukt. Van wethouder H. Oomen kregen we voor onze bibliotheek een boek van Alberdinck Thijm uit 1855 getiteld: "Volksalmanak voor Nederlandsche Katholieken". Van P. Verster het Bavel's Carnavalsblad en van Lia van Riel te Strijbeek het blad van de Maerkratten. Van J. van Hooijdonk een foto van een vijftal dorpelingen voor het café met o.a. Sjeff Claassen. Van dhr. van Alphen een grèf en een aantal bidprentjes.

G. Nieuw-Ginneken in oude ansichten. verscheen enkele jaren geleden van de hand van onze secretaris J. Jespers in de bekende reeks uit Zaltbommel. Helaas is dit boekje reeds lang uitverkocht. Paulus van Daesdonck wil een nieuw fotoboekje uit gaan geven over Nieuw-Ginneken vroeger.

Wie wil ons helpen door zijn prentbriefkaarten e.d. beschikbaar te stellen? U krijgt ze eerlijk terug! Gaarne een telefoontje naar ons secretariaat. (61.29.26) We denken aan oude ansichtkaarten, foto's van belangrijke gebeurtenissen, optochten, feesten, gouden bruiloften, costumes e.d. Helpt U?

H. Toponiemen.

Voor het te laat is is in Brabant een "Werkgroep Toponiemen" aan het werk gegaan om zoveel mogelijk nog te registreren. Toponiemen zijn perceelsnamen, namen van een streek, gehucht enz. Kent U nog oude akker- of veldnamen in onze gemeente? Schrijf ze eens op en stuur ze naar de redactie Craenlaer 18, Ulvenhout. We zijn benieuwd!

I. Verschenen (6).

Breda Toen en Nu, een uitgave van de stichting "Breda Toen en Nu". Een gezellig fotoboek met ruim vijftig foto's over Breda zoals het was en werd. Zoals steeds samengesteld door de heren Mol en Fokkema, geeft dit boekje, het derde in successie, een leuk beeld van de veranderingen in de laatste jaren. Het boekje is zo recent, dat ook een winkelpand op de Ginneknweg, dat onlangs werd geopend, nof is opgenomen.

J. Heemkundige Studiedagen.

Op 6 en 20 maart organiseert de Stichting Brabants Heem voor de 30e maal Heemkundige Studiedagen te Boxtel. De titels van de inleidingen luiden:

1. Landesaufnahme in de Kempen 2. De opgraving van Dorestad 3. Een inheemse nederzetting uit de Romeinse tijd te Rijswijk 4. Enkele Gallo-Romeinse tumuli uit Limburgs Haspengouw.

Voor verdere informatie verwijzen we U naar het eerste nummer van Brabants Heem, dat U onlangs ontving.

K. Brabants Heem.

Enkele weken geleden verscheen het 1e nummer van Brabants Heem over 1977.

Mocht U het niet ontvangen hebben stelt U zich dan in verbinding met C;Leijten, Craenlaer 18, Ulvenhout (076-61.27.42)

L. Tentoonstellingen (9).

Museum voor Religieuze Kunst te Uden.

26 februari - 1 mei "Franciscus in Brabant" dagelijks 2 - 5 u. (beh.dinsdag).

M. Personalialia (3).

Ons lid, wethouder H.Oomen uit Bavel, werd bij het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd op 28 februari jl. onderscheiden met de gouden speld der N.C.B. wegens zijn vele verdiensten voor de Noordbrabantse Christelijke Boerenbond. Proficiat !

N. Mariaschoolfeesten.

Binnenkort zullen de verbouwingen op de Mariaschool te Ulvenhout voltooid worden. De oude zustersschool zal dan een moderne basisschool zijn geworden.

Het feestcomité is zeer actief en wil de renovatie groots vieren.

Aan Paulus van Daesdonck is verzocht een tentoonstelling in te richten over de Mariaschool vroeger. Onze heemkundekring wil daar vanzelfsprekend gaarne aan meewerken. Maar kan dit niet zonder U.

Kunt U ons helpen aan oude foto's, krantenknipsels of iets dergelijks van deze school, van een der klassen, van de leerkrachten enz. ?

De zusters van het Withof te Etten hebben ons hun medewerking reeds toegezegd ! Helpt U ons ? Gaarne Uw medewerking. U kunt contact opnemen met de redactie of een van de contactadressen:

A.Luijten, 't Hofflandt 36 Ulvenhout 076-61.29.26.

A.Lodewijk, Vennekes 26 Bavel 01613-1780.

O. Vreugendal.

Deze week kregen we van Rob van der Westerlaken, een van onze jongste leden, een studie aangeboden over de Bredase Rederijkerskamer "Vreugde(n)dal" uit de 15e eeuw. We hopen deze studie als een extra editie van "Brieven van Paulus" in de maand april te publiceren. Interessante studies over ons heem ontvangt de Kring gaarne om ze in de reeks "Brieven van Paulus" te publiceren.

P. Gaarne reaktie.

Graag publiceren we verhalen, versjes, toponiemen, weerberichtjes en wetenswaardigheden over onze gemeente, over ons heem (zie ook de rubrieken A,E,G,H,O of Q) Grijp naar Uw pen en stuur ze naar Brieven van Paulus, Craenlaer 18, Ulvenhout.

Q. Heemkundige Weerberichten (4).

Daar is geen maart zo goed, of 't sneeuwt op de boer zonne hoed.

Op Sinte Geertruid (17 maart) komt de warmte de grond uit.

R. Uitspraak. 6

Nergens ligt een glimlach zo gereed

Als waar de wereld land van Brabant heet.

Dagblad van Noordbrabant

Algemeen bekendmaking van de Staat van 1944. Het verspreiden van het Dagblad van Noordbrabant is een wettelijk voorschrift. Het verspreiden van het Dagblad van Noordbrabant is een wettelijk voorschrift. Het verspreiden van het Dagblad van Noordbrabant is een wettelijk voorschrift.

Tusschen Antwerpen en 's Bosch neemt strijd toe

Hevige gevechten Oostelijk van Nijmegen en Westelijk van Venlo. - Geallieerden bereiken Boxmeer

Na het mislukken van de actie der geallieerden om met luchtaandragtroepen de Duitse grensstelling in ons land open te breken en tusschen Muenster en Kampden het Duitse Rijk binnen te vallen, werd de activiteit der geallieerde troepen de laatste dagen voornamelijk gericht op het verbreiden van het aanvalfront tusschen Nijmegen en Eindhoven. Het Duitse Weermachtbericht van Vrijdag maakt melding van hevige gevechten met troepen van het tweede leger, die er naar streefden zoowel westelijk als oostelijk terrein te winnen. Ook aan de Ned.-Duitse grens ten oosten van Nijmegen en ten westen van Venlo nam de gevechtsactiviteit der geallieerden toe. Oostelijk van Nijmegen wordt bij Erlekom gevochten; westelijk van Venlo bereikten de Britten Boxmeer. Uit dit laatste blijkt, dat men door het omvliegen in zuidoostelijke richting het front bij Maastricht-Sittard wil ontlasten, zoodat wij dezer dagen al veronderstelden.

Ook in België schijnen de geallieerden van plan te zijn, om te trachten de reeds welken stokkende acties aan de Belgische kanalen op gang te brengen. Het weermachtbericht van Donderdag maakt melding van een hoofdaanval der geallieerden over het kanaal van Antwerpen naar Turnhout. De aanval werd door 'n tegenaanval teniet gedaan en een bruggehoofd ten noorden van Turnhout, dicht bij onze grens, werd ingedrukt. Daaraan aansluitend maakt het W.B. van Vrijdag melding van hevige gevechten in het gebied tusschen Antwerpen en 's Hertogenbosch, hetgeen er opsluist op wijst, dat de geallieerden al hun kracht voorvoert op de uitbreiding van het front in ons land willen richten.

De vernietiging van 40 tanks wordt gemeld terwijl wordt meegedeeld, dat de aanvankelijke successen van de geallieerden aan het gelukte front in ons land door tegenaanvallende Duitse troepen werden begrensd of teniet gedaan.

De gevechtsactiviteit aan het verdere front tot aan Metz wordt in vergelijking hiermede van geringe betekenis genoemd. Meer zuidelijk is de situatie thans als volgt: Nadat de Amerikaanse troepen ten

noorden van Lunéville waren teruggedrongen, zijn zij ten n. van Nancy een nieuw offensief begonnen en slaagden zij er in kleine terreinwinst te behalen. Bij Epinal en ten w. van Belfort ligt de druk der Amerikanen aanhouden. De Duitse troepen zijn hier ten e. van het stadje Lure teruggedrongen.

Calais weigerde parlementairen.

Van de nog altijd in het bezit van de Duitse strijdkrachten zijnde havensteden en bases aan de Franse kanaalkust, wordt alleen van Calais hevige gevechtsactiviteit gemeld. De Canadese troepen zijn erin geslaagd hier tot aan de stadsgrenzen door te dringen. De Duitse bevelhebber weigerde de geallieerde parlementairen te ontvangen.

De luchtaanvallen op Duitsland.

Donderdag werden door de geallieerde luchtmachtkrachten aanvallen ondernomen op Kassel, Magdeburg, Dessau en het gebied van Halle-Elzvig. Donderdagnacht werd Brunswick aangevallen. Grote schade werd in deze steden aangericht. Het weermachtbericht doet mede, dat na het mislukken van de actie aan den Rijn bij Arnheim de geallieerden hun teleurstelling in een verhoede luchtactie tot uitdrukking brengen. 75 vliegtuigen werden neergehaald, w.o. 24 4-motorige bommenwerpers.

Tito laat negatiëstroepen toe.

Naar het Taag-agentschap uit Moskou meedeelt heeft Tito de verzoek van 'n opperbevel der Sovjets tot toelating verleend aan de Sovjets om Jugo-Slaven binnens te trekken. Deze toelating heeft vooral politieke betekenis nu London meedeelt, dat geallieerde troepen in Kroatische gebied zijn.

Heden moet verduisterd worden van 10.30 tot Zondag 1.30 uur. Maan op 12.40 onder, Zondag 4.4. Volle Maan Maandag 1 October, Zondag moet verduisterd worden van 10.30 tot Maandag 1.30 uur. Maan op 12.40 onder, Maandag 1.00.

In verband met de plotselinge afkondiging der beperkte stroomlevering was het ons Donderdag onmogelijk nog tijdig maatregelen te treffen om ons blad gisteren, Vrijdag, op de normale wijze althans in de stad, te doen verspreiden en verspreiden. Daar ons mechanisch bedrijf aldus op den gestelden werkdag ineens was langelegd, moesten wij volstaan met het afdrucken in een zeer kleine oplage van een bulletin, inhoudende het voornamste distributienieuws. Dit bulletin hebben wij zoo rationeel en billijk mogelijk over de stad laten verdeelen, maar het was wel onvermijdelijk, dat vele liefhebbers en abonnees teleurgesteld moesten worden. Om aan deze laatste alsnog tegemoet te komen, drukken wij thans de bonnenlijst in dit nrg. het nog eens af.

STAD BREDA.

Gouden kloosterfeest. Dinsdag 3 October a.s. hoopt pater Rudolphus in het Capucienklooster aan de Schorsmolenstraat alhier zijn gouden kloosterfeest te vieren. Dit zeldzame feit kan uiteraard, vanwege de tijdsomstandigheden, slechts op sobere wijze herdacht worden. Wij zijn er echter van overtuigd, dat velen in onze stad den gouden jubilaris van hun sympathie zullen doen blijken en dat tallozen deze gelegenheid zullen aangrijpen om hun dank te betuigen voor het vele, dat deze ijverige priester al bijna veertig jaar voor het veld in Breda en omgeving heeft verricht.

Jubiläum bij de Gem. L. B. - Bij den Dienst van Gem. Lichtbedrijven is Donderdag het zilveren jubiléum herdacht van den heer J. v. d. Kerckhof, die als Zitter is klas bij de afdeling Distributie van gas en water werkzaam is. De jubilaris werd toesproken door Ir. J. Leeuwenberg onder aanblijding van het geschenk in couvert en het diploma voor 25-jarig dienstverband.

Predikbeurten. - Zondag 1 October. Ev. Luth. Gem. en Vrijz. Prot. Verbond: 10.30 uur Dr. H. Toxopeus. Geref. Kerk (Zandberglaan 31) 10 en 8 uur Ds. M. v. d. Bosch (Verenigingsgebouw Ons Huis) 8.15 uur v.m. en 8.45 nam. Ds. E. Teider. N.m. H. Avondmaal.

GEELDIGE BONNEN VAN DE NOODKAARTEN

voor de periode van 1 October t.m. 14 October 1944, uitsluitend geldig in den Distributiekring Breda (d.w.z. de gemeenten Breda, Beek, Nieuw-Ginneken, Terheijden en Teteringen)

BROOD.

De bonnen No's: 1-10 1-11 1-12 1-13 1-16 1-17 1-18 1-19 2-10 2-11 2-12 2-13 2-16 2-17 2-18 2-19 3-10 3-11 3-12 3-13 3-16 3-17 3-18 3-19

No's 4-10 en 4-16 geven recht op aankoop van 4 rantsoenen brood.

No's 1-14 1-15 1-20 1-21 2-14 2-15 2-20 2-21 3-14 3-15 3-20 3-21

No's 4-11 4-12 4-13 4-14 4-15 4-17 4-18 4-19 4-20 en 4-21 geven recht op aankoop van 1 rantsoen brood met dien verstande, dat indien voorradig op de hantien 1-12 t.m. 4-15 en 4-18 t.m. 4-21 een rantsoen beschuit kan worden gekocht.

BOTER

De bonnen No's 1-60 2-60 3-60 en 4-60 geven recht op aankoop van 1/4 rantsoen (62 1/2 gram) boter of margarine in de week van 1 Oct. t.m. 7 Oct. 1944.

No's 1-61, 2-61, 3-61 en 4-61 geven recht op aankoop van 1/4 rantsoen (62 1/2 gram) boter of margarine in de week van 8 Oct. t.m. 14 Oct. 1944.

VLEESCH of VLEESCHWAREN.

De bonnen No's 1-30 2-30 3-30 en 4-30 geven recht op aankoop van een rantsoen vleesch gedurende de week van 1 October t.m. 7 Oct. 1944. Indien hierop niet kan worden

afgeleverd is deze bon in de week van 8 Oct. t.m. 14 Oct. geldig voor 100 gram kaas.

No's 1-31, 2-31, 3-31 en 4-31 in de week van 1 Oct. t.m. 7 Oct. geldig voor een kwart rantsoen vleesch e.g. in de week van 8 Oct. t.m. 14 Oct. 1944 voor 25 gram kaas.

No's 1-32 2-32 3-32 en 4-32 geven recht op aankoop van een rantsoen vleesch gedurende de week van 8 Oct. t.m. 14 Oct. 1944 e.g. in de week van 15 Oct. t.m. 21 Oct. van 100 gram kaas.

No's 1-33 2-33 3-33 en 4-33 in de week van 8 Oct. t.m. 4 October geldig voor een kwart rantsoen vleesch e.g. in de week van 15 Oct. t.m. 21 Oct. voor 25 gram kaas.

Van de bonnen 39 en 40 Vleesch van de bonkaart van de 10e periode wordt alléén voor den aankoop van kaas de geldigheidsduur verlengd tot 7 Oct. 1944.

VERSNAPERINGEN.

De bon No. 4-50 geeft recht op aankoop van 250 gram versnaperingen. Deze bon dient vóór, of op 7 Oct. 1944 tegen ontvangstbewijs bij den winkelier te worden ingeleverd. Deze kan zich in de week van 9 t.m. 13 Oct. e.g. eerder hierop bevoorraden, waarna aflevering aan den consument kan plaats vinden.

VERSNAPERINGEN Bon 40 met de bon No. 10 van de Noodkaart geldig.

Met ingang van heden, 28 September 1944, wordt de bon No. 40 Versnaperingen van de bonkaart van de 10e periode, indien daarbij wordt ingeleverd de bon No. 10 van de Noodkaarten van den Distributiekring Breda No. 238, K 1, 2, 3 of 4, geldig verklaard voor het aankopen van 1 rantsoen ad 150 gram versnaperingen. De geldigheid van dezen bon wordt gesteld van 28 September 1944 t.m. 7 October 1944.

PEULVRUCHTEN.

De bon No. 11 van de noodkaarten K1, 2, 3 en 4 geeft recht